

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 8 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Admînistrarea tipografiei arhiepiscopale Sibiului, strada Măcelarilor 47

Corespondențe sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Episole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 or., — de trei ori
15 or. rândul cu literă garmonă și timbru de 30 cr. pentru
fiecare publicare.

Erași ecouri din România.

V. C. Românul, în numărul său de Sâmbăta scrie,
în alte, următoarele:

„Die Presse”, în numărul său dela 31 Iulie,
adresează următoarele rânduri lui C. A. Rosetti.

„Domnul” Rosetti profită de timpul vacanțelor
București spre a face în „Românul” propunerea,
că cu ocazia apropiatei revizuiri a Constituției,
titlul de „Rege al României” să fie transformat în
acela de „Rege al Românilor.” Acum însă guver-
nul român asigură în mod oficios, că nu se simte
dispus ca, în locul suveranității tărei, care se înțe-
lege prin actuala desemnare a regelui, să se pună
suveranitatea poporului“.

Prin scîntă sau nescîntă, se însală Presa Au-
stro-Ungară, în această cestune ca în toate.

D. Rosetti n'a propus și nu propune nimic în
această privință. Desea a dîs „Regele Românilor” a
fost dela 1866 titlul Principelui Carol; și nu s'a
drambat prin lege acest titlu.

Desea s'a mărginit apoi în a explica, că titlul de
domn al tărei ear nu al oamenilor, este un titlu
neudat. Nu place însă unora din Austro-Ungaria
care nu aspiră la cucerirea nici unui pămînt
nu mai la guvernarea oamenilor. Fie pe placul
dumneelor. Nu noi ne vom încerca să le aducem
cea mai mică supărare în această privință.

În numărul său de Dumineacă „Românul”, re-
venind asupra celor scrise despre români în diare un-
gușci, reflecteaază în chipul următor:

Cu bravii noștri vecini unguri vom vorbi puțin
astăzi.

Nu vorbim pentru a-i combate.

Nu vorbim cu speranță de a-i convinge.

Scim printre lungă și tristă esperință — tristă
pentru dînșii ca și pentru noi — că capii acestei
frumusețe națiuni sunt, în această privință, că capii
partidului legitimiste: — Nimic n'a invățat, nimic
n'a uitat. —

Asigurați, — după necurmăte încercări, dela 48
și până acum, — că capii ungurilor nu vor se în-
țeleagă, vorbim pentru ca se fie constatat de toate
celealte naționalități, că noi necurmat că frați le-am
vorbit și le vorbim.

Diarul „Pester Lloyd” dîse:

„Nu începe îndoială, că din toate puterile ori-
entului România se află în cea mai rea poziție.

„Dovedit că îsbândele armelor ce au dobân-
dit vecinii nostri în răsboiul ruso-turc s-au prefăcut
pentru dînșii în blăstêm.

„Fiind că atunci au isbutit să scoată din bă-
tălie neatinsă onoarea drapelului, ei își închipuesc
acum că țeara lor este o Macedonia, căreia îi este
rezervată o misiune istorică, și că fiecare român
poartă cu sine o porțiune a soartei viitoare a lumii
orientale.“

Întrebăm pe bunii nostri vecini:

După cari fapte văduțău ei că noi ne-am per-
dut capul până a crede, că vom cucerî orientul?

Noi am dovedit prin fapt, și chiar în răsboiul
din urmă, că nu voim cea mai mică cucerire. Toată
lumea scie, că noi am refuzat din terâmul bulgar
ce ni s'a oferit la congresul dela Berlin.

De ce dar ne atacă de dorințe de cucerire pe
noi, cari ne-am vîrsat săngele și cari am refuzat
tot ce ni se oferea, pe când dumnealor, cari n'au
luptat nici o secundă, au cerut și au dobândit ins-
ula Ada-Kale, s'au plătit din tesaurul ungur din
chieltuelile pentru luarea Bosniei și a Erțegovinei?

Pentru ce ne iau în rîs, dicând că ne-am per-
dut capul pentru triumful nostru prin arme, când
nici un român n'a dîs un singur cuvînt contra Un-
gurilor, cari la 1867 au dobândit chiar împărțirea
domniei cu imperiul Austriac deși la 1849 au fost
pe deplin învinși pe câmpul de onoare?

Dreapta este oare procederea Ungurilor?

Este ea frătească?

În fine este ea demnă de o națiune vitează?

Constatăm faptul și fără se mai facem cel mai
mic comentariu mergem nainte.

Pester Lloyd urmează:

„Românii au pierdut cu totul simțul măsuri;
ei uită nu numai a lor micșorime dar și însemnă-
rătatea și puterea vecinilor. De și cu totul isolați,
în mijlocul elementelor slave, cari îi inconcioară, ei
cred că toate aceste că vor putea executa o putere
de atracție ne-impozitivă asupra poporațiunilor
străine; și cu toate că nu dătoresc esistența lor
de căt bunei voînțe și protecționii puterilor euro-
pene, ei hrănesc proiecte cu totul contrarie esisten-
ței puterilor europene.“

Întreagă viață noastră dovedesc prin fapte, că
nimic n'am uitat și că pe toată diua învățăm;

viață noastră dovedesc, că dacă ni se poate
imputa, cu drept cuvînt, că uităm ceva, acea uită-
tare, a fost și este că am voit și voim să uităm pur-
tarea Ungurilor, trecută și prezentă, cu toți Români, de
dincolo și de dincoace de Carpați.

„Uităm nu numai a noastră micșorime dar și
însemnatatea și puterea vecinilor“

Întrebăm pe Ungurii, cari mai sunt liberi a cu-
geta fără pasiune și-a vorbit ca bărbați politici mari

și esperăti: Oare drept și în interesul ungurilor este
să ne facă nouă aceste imputări?

— „A noastră micșorime?“

Dar oare cătă suntem noi și cătă suntem despre
țuatorii nostri?

Noi suntem, la loc de tocmeală, vîr 12 milioane
de români neaoși.

Cătă suntem cari rid de micșorimea noastră? Cel mult 5 milioane de Unguri neaoși.

„Puterea vecinilor nostri însemnată este.“ Foarte adevărat.

Dar cine suntem vecinii nostri?

Slavii și austro-ungurii.

Cine însă suntem vecinii bunilor nostri Unguri de
nu tot Slavii plus și Germanii?

Pe ce temei dar înțeleptii Unguri ne impută
nouă, că nu ne cunoasem vecinii și nu-ști fac mai în-
tăiu lor însuși și cu mult mai drept cuvînt acea-
stă imputare?

Dicem, cu mult mai drept cuvînt, și eacă de ce:

Noi suntem aci, în România liberă, cinci mili-
oane de români.

N'avem în lăuntrul acestei țări libere, nici un ele-
ment străin.

Mici suntem, foarte mici: dar suntem singuri
în familia noastră, în casuța noastră.

Mândrii nostri vecini pot șîce tot astfel des-
pre casuța lor?

Să nu fie oare adevărat, că în aceea casuță ei,
cinci milioane de Maghiari au peste șîce milioane
de Slavi, de Români, de Sasi etc.?

Încă ceva în favoarea noastră și în defavoarea
acusatorilor și insultatorilor nostri Unguri.

Vecinii nostri Slavi nu ne pot urî, căci nici
odată nu le-am făcut cel mai mic rău.

Ei nu se pot teme de noi, căci au fost totdeauna
așteptând nu numai că nu suntem băntuți de
boala cuceririi, dar încă ei au fost în totdeauna la
noi liberi și tratați ca frați; și când ni s'a propus
a ni se da din pămînt ce este al lor noi am re-
fuzat.

Tot în această poziție să afă insultatorii și
acusatorii nostri Unguri cu Români și cu Slavii
din Ungaria?

Dacă, spre exemplu, Rusia ar voi să scoale pe
Slavii din casa noastră ea n'ar putea să o facă
fiind că nu sunt Slavi pe pămîntul României.

Ea n'ar putea să ne atace și să ne cucerească
decât prin armate slave; ele se vor bate contra
noastră ca soldați supuși, dar nici decum ca oameni
care însuși s'ar rescula în contra-ne, fiind că lung timp

FOITA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franceză de E. B.)

(Urmare).

a profitat Tăreașa atâtă la răndul ei, baronul a în-
vățat a vorbi cu o complexanță admirabilă, încât și
a căsigaț renumele, omul de zăpadă, pentru a es-
prima, că i-a înghețat înima în Rusia și că a venit
să se topească în opinionea publică la soarele mai
cald al țărei sale. Paliditatea lividă ce s'a respân-
dit în scurt timp peste fata sa, părul său albă de
tempuriu, ținuta sa țepăne și receala constantă a
mânilor sale umflate a ajutat prin caractere fizice
la născocirea poreclitürei sale.

„Dară n'am se anticipez evenimentele. Meta-
morphoza baronului, care poate n'a fost altceva decât
osteneala luptei în contra bănuielilor nedrepte
n'a devenit frapantă, decât după moartea sau dis-
pariție a celor, cari îi puteau sta în cale. Se
dicea, că una din primele trăsături a perfectionării
sale, pe căile vicleniei, a fost, că a respândit în Sve-
dia faima unei boale de moarte, care, precum se
dice, nu era nici decât fundată: și, după ce lumea
s'a întrebat mai târdiu, pentru ce a avut el fanta-
zia aceasta a să face bolnav de moarte în Petersburg,
inimicii sei n'au putut găsi altă explicație de
cât aceasta: el a voit să ieă baronesei Hilda toată
frica de el ca să nu nască în Stockholm. Din ne-
norocire (eu vorbesc mereu în înțelesul vrășmașilor
lui Olaus) baronesa a cădut în cursă, a petrecut vara
în Waldemora, și, precând graviditatea era îndestul
de înaintată, pentru a deveni călătoria imposibilă,

căci ea slăbise foarte în urma atâtă dureri, a apă-
rut fără veste, sănătos și activ, în apropierea ca-
stelului.

„Eată, Cristiane, tot ce-ți pot spune drept resu-
mat a opiniunei generale. Restul să ține de istoria
secretă, și ar trebui să presupunem sau să ghicim
adevărul, așteptând dovezile, dacă suntem de aceste și
dacă se vor afă vre o dată.

„Baroneasa aşa s'a însărcinat audind de pre-
sența baronului la pastorul Mikelson, încât să a-
tărit a se închide în castelul vechiu, a cărui ocol,
pe atunci foarte strîmt (noul gard nu era încă zidit)
să putea foarte ușor păzi de un mic număr de
servitori credincioși. În fruntea acestor servitori
era intendentul Adam Stenson, deja încăruncit în
serviciul castelului și o femeie de incredere, a cărei
nume nu-l mai țin minte.

„Ce s'a petrecut de atunci? Se dice că baronul a corupt pe toți păditorii Stollborgului, chiar
pe femeia de incredere și pe necoruptibilul Sten-
son; dară eu mi-ashi țăia mâna pentru a răspunde
de Sten, și continuarea relațiilor bune între acest
bărbat vrednic și între baron este pentru mine do-
vada aproape necontestabilă a nevinovăției sale. Ce
a transpirat în public se compune din două versi-
uni. Cea dintâi este, că baronul a ținut pe cum-
nată-sa aşa prinșă și nefericită în Stollborg până
ce a cădut victimă miseriei și mâchnirei. A două

au adunat în splina lor fere amară de către noi produsă.

Pot oare dice și Unguri că, n'au în casa lor preste decese milioane de suflete nemaghiare cariovote au fost și sunt de nedreptățile lor?

Și noi nu vorbim pe presupunerii ci pe fapte: căci bravii nostri vecini, ori cât s'ar incerca a su prima și falsifica istoria, nu vor putea face se nu se cunoască, că prin Croați, prin Români și apoi prin armata rusească a fost invinsă la 1848 și 49, națiunea ungără.

Dar Germanii iubesc oare pe Unguri?

Sciut este, că mai mult ură decât iubire găsesc intre Germani.

Astfel, dacă Austria va tinde necurmat a deveni o putere slavă, pozițunea Ungurilor nu va deveni oare mai rea decât a noastră?

Când dar ne dic, în deridere, că isbânda armelor a devenit pentru noi un blâstăm, n'am fi în drept să le dicem, că dualismul, prin isbânda armelor germane, cu lesnire poate deveni un blâstăm fatal pentru bunii nostri vecini?

Noi nu atragem blâstărul naționalităților asupra Ungurilor; din contra, în toate convorbirile noastre cu capii lor, dela 1848 și până acum le-am dis: — dați drepturi egale tuturor naționalităților; faceți concista lor morală, căci numai aceea poate da unui Stat o adevărată tărzie.

Bărbații de stat ai Ungariei au credut și cred, că este bine se facă contrariul; aceasta negreșit îl privește.

Dumnealor însă ne dic, cu ură și în deridere: — „Români găndesc, că n'au o misiune istorică și că fie-care din ei poartă cu sine o portiune a soartei viitoare a lumii orientale.“

La aceasta le respondem:

— Fie-care român crede, că misiunea sa este se propage frațietatea, dreptatea și libertatea în lumea orientală; ne pare foarte rău, că fie-care Ungur se silesce se propage contrariul.

Ne pare cu atât mai rău cu cât ură — ce bravii nostri vecini cu stăruință o provoacă — nu le poate aduce decât mari răsunări, mari catastrofe; și acele sunt totdeauna vătămătoare pentru toți.

În ori ce cas dacă Români vor fi cuceriți, — după cum ne spun Ungurii, — vor fi cel puțin cuceriți nu prin ură ci prin puterea numărului; dacă însă Ungurii vor fi cuceriți, ură, ce cu precugetare și cu bunăvoie ei o provoacă, va fi primul loc.

Revista politică.

Sibiu, în 25 Iulie.

Un număr foarte însemnat din foile cotidiene din monarchie, îndată după publicarea sentenței în afara dela Tisza-Eszlár, prin articol de fond se ocupă cu aceasta, reflectând, mai domol sau mai aspru supra stării justiției în Ungaria. Aproape toate, dacă nu chiar toate diarele din cestiune scriu în favorul evreilor acuzați și în defavorul stării justiției ungurești. „Binecuvântarea libertății este dumneajăscă; însă vai de acea țeară unde frica de perderea popularității momentane guvernul este impedeat a apăra cu braț puternic dreptul și legea“, dice una din aceste foi. Până când însă foile scriu astfel în articoli lor de fond, găsim în scirile telegrafice ale acelorași sciri, care sunt în opoziție diametrală cu direcțiunea articolilor de fond. Așa încă înainte de

este, că ea ar fi devenit alienată, că o ar fi cuprins acces de deplorabile, și că ar fi murit în accese de furioare și de nelegiuire, blâstărând cultul evangelic și proclamând împărăția Satanei.

„Din toate aceste numai una este sigur: că starea gravidității a fost simulată și că decese luni după moartea baronului său și după trei luni de lăgoare fizică și de tulburare de spirit, petrecute în Stollborg, baroneasa a murit în ultimele dîle a lui anului 1746, după ce a murit și chiar a declarat formal pastorului Mickelson și baronului, că a voit să substitue un băiat cu scopul de a manține bunurile bărbatului său și de a satisface ura sa în contra baronului Olaus. Mai este o versiune, care mi rezistă o raportă, așa că baroneasa ar fi murit de foame în pavilionul acesta; dară Stenson a răspins tot-de-una acusa aceasta cu energie. Ori și cum ultimele momente ale Hildei sunt învăluite în întuncime. Părinții ei nu mai erau în viață și aceiai ai bărbatului său, însăpmântați de sgomotele respândite asupra credinței sale religioase nu-i veniră în ajutor și inchisera ochii. Ei au preferat totdeauna pe mlădiosul Olaus, care lingua prejudecătorilor, mărețului Adelstan, care fi vătămasă. Se dice, că regele a audiat de istoria aceasta și că a voit să o lămurească; dară senatul unde Olaus avea amici puternici, a rugat pe regele să se ocupe de afacerile sale, așa că, să nu se amestecă în nimic.

„Tatăl meu era foarte bolnav când a venit

publicarea sentenței să apută cete în diare și în oficioase că și evreesci, că comitatele suprême ar fi apelat la poporațiunea din comitatul Szabolciului, provocându-o, să fie linisită, ori că ar fi sentența tribunalului dela Nyiregyháza în așteptarea dela Tisza-Eszlár. „P. Ll.“, ce e drept, scriea, că apelul este de prisos, deoarece poporațiunea este linisită. În numărul seu dela 3 August, în care este publicată sentența „P. Ll.“ primește dela corespondențul său special scirea, că în noaptea dela 2 spre 3 August, fiind adunați în casa fratelui apărătorului dr. Székely mai multe persoane, dintre care procurorul Seifert, apărătorii: Eötvös, Funtak, Heumann și mai mulți diariști, pe la međul nopții s'au pomenit, că fereștrile sub greutatea de pietri aruncate, s'au spart. Altă scire dela Pojon cete în mai multe diare din Viena și Budapesta. Așa în „N. fr. Presse“ cete: „În urma sentenței în procesul dela Tisza-Eszlár s'a ivit oareși-care agitație în poporațiune. În murgitul sărei, stradale au devenit foarte vii. Pe la 9 oare seara se aude pe promenadă larmă și strigăte. Sunt însă numai vre-o căță-tineri, cari dau vînt petulanței. Partea cea mai intelligentă a publicului este linisită. Poliția privelghiază toate, în casarme miliția este consignată. Patrule mari cu baionetele în puscă percurg stradale. La 9 oare s'au adunat o masă mare de oameni în piața comitatului, care este în nemijlocită legătură cu strada jidovilor. Cinci salve de tunuri au alarmat garnisoana. Din toate părțile vine miliția, stradale se închid, pentru ca se impedeze adunările.

Alta scire din aceeași noapte anunță, că în două străde ale Pojonului, locuite de jidovi, plebea a spart toate fereștrile; că s'au făcut mai multe arestări. Într-o telegramă din 4 August, dela Pojon se spune, că cu toate patrolele și cu toată întrevinerea poliției, mase de popor se adună, strigă și din când în când mai sparg și ferestre. Cu toate acestea aceleasi telegrame afirmă totdeauna că linistea nu este turbuată, ceea ce ne place a crede că așa și este. Ce ne face să ne mirăm însă, chiar să ne sătem, este, că pentru vreo căță petulanți, cari nu sunt în stare să turbure linistea se pune în mișcare toată poliția, se consignează garnisoana întreagă din Pojon și după toate acestea se mai concentrează cavalerie și din vecinătatea Pojonului.

Dela Paris se anunță că Barrére, autorul proiectului convențiunii dunărene și plenipotențialul francez la conferința din London e decorat cu crucea mare a ordinului austriac Francisc-Iosif.

Despre generalul Brialmont se scrie în diverse diare, că va trece în România, unde va primi postul de inspector general al fortificațiilor din România. Unele diare, de sigur în batjocură, fac din Brialmont un simplu întreprindător de fortificație în România.

Cete în „Neue freie Presse“:

„Politische Nachrichten“ din Berlin, care trece de organ oficiu, vorbind despre relațiile Austro-Ungariei cu România, ia pe Români la refacă. Acest jurnal semnalează atitudinea ministerului afacerilor străine din Viena, în față provocării puse în scenă la București ca un mare serviciu adus măntinerii păcii europene, serviciu care trebuie să atragă simpatiile tuturor amicilor păcii. Români trebuie făcuți să înțeleagă într-un mod oare care, că față cu Europa ei au nu numai drepturi ci și datorii, și că cea dintâi datorie a lor, datoria conservării lor pro-

Olaus a i spune, în feliul său de moartea cumnătei sale. Pentru antăiasă dată tătăl meu a manifestat o mirare și o dojană oare-care. El a imputat lui Olaus, că s'au espus bănuielilor; i-a spus că dacă cineva l-ar acuza, apărarea ar fi anevoieasă. Baronul i-a arătat după declarație a predicatorului Mickelson, care, ca medic și ca preot, atesta falșitatea gravidității și moartea baronesei drept urmare a unei boale, foarte bine descrisă și îngrijită de el precum spun adeverințele tuturor medicilor consultați mai târziu. Afără de aceasta el a produs o declarație îscălită de baronesa, prin care afirmă, că și-a facut iluzii asupra stării sale. Tătăl meu a esaminat cu rigoare hârtia aceasta, o a dat să o examineze afară de aceea unor bărbăți experți în specialitatea scrișoarei, și s'a găsit inatacabilă. El totuși n'a bănuit nici odată pe baron de crimă său de falsificare, și a murit în credința aceasta, puțin timp după aceea.

„Se șopteau multe în contra baronului, pe care lumea începea a-l uria; dară în curând el s'a făcut temut; și pentru că niminea n'avea interes direct a resbuna victimele, nu s'a găsit nici o înimă generoasă, care i s'ar fi împotravit. Înțătă pentru mine eu o așa fi făcut deșe eram tinér în slujbă și o așa face în dina de astăzi, dacă așa avă bănueli fundate cu toate, că am fost sub influență tătălui meu, care în convingerea sa n'a putut imputa lui Olaus altceva decât nesocotință către sine insuși. Apoi și

prii, este de a cultiva cu îngrijire relațiile de bună vecinătate cu Austria, căci altfel vor putea să vadă într-o bună dimineață că de izolată este România.“

Cel care vorbesc astfel e un diar nemțesc. — Se vedem acum ce dice un alt diar, care nu e nemțesc, ci francez din nemore.

Acesta e „Constituționalul“ din Paris; el se însoțește să combată veleitățile noastre dacă române. Să leagă mai ales de propunerea d-lui Reseti de a scimba titlu de Regele României în acela de Rege al Romanilor și dice, că schimbarea astă de titlu ar provoca o protestare din partea celor mari. Acest titlu n'ar avea nici valoare dacă n'ar fi recunoscut de marile puteri, când d. Boerescu, care era atunci la minister, comunică puterilor legea dela 14 Martie 1881 care dice: „Prințipele Carol ia pentru sine și pentru urmării săi titlu de rege al României“ densusul a scris tot-de-dată agentilor săi, că România n'avea intenție de a vătăma drepturile vre unei alte națiuni, ci își propunea să constituie „o nouă garanță de ordine și de stabilitate la Dunărea de Jos.“ Numai pentru că s'au incredut acestor națiuni, puterile cele mari au recunoscut regatul României. Radicalii, încercaseră atunci să introducă titlu Rege al Romanilor. Dar încercarea lor s'a sfidat de protestarea cabinetului din Viena. — „Constituționalul“ termină dicând:

„Nu e nici o îndoială, că împăratul Austriei va refuza o asemenea schimbare de titlu, și suntem încredințați, că și celelalte puteri se vor uni cu el. În acest cas, guvernul român să va expune la un afront și poate chiar la nisice eventualități foarte primejdioase.“

Nu scim până la ce punct, dice un diar bucureștean, Europa este decisă să meargă cu presunția asupra noastră, dar sperăm că în cele din urmă dreptatea, care e cu noi, tot va triumfa, în ciuda diarelor nemțesci sau nemțite.

Români, țările balcanice și Austria.

„Vedette“ scrie despre relația României și a țărilor Balcanice cu Austria următoarele:

După anexarea Basarabiei la Rusia și a Dobrogei la România ne asceptăm, că România să se alăture la Austro-Ungaria, care singură o poate apără contra atacurilor dela Nord. Dar să întempiat contrarul. Speranța, că Rusia, în urma unui resboiu inevitabil cu Austro-Ungaria pentru peninsula balcanică, va procura României petre scumpe cari îi lipsesc din coroană, a făcut pe noui regat se facă parte din confederația balcanică, îndepărtată contra Austriei. În faptă are aceasta confederație multă probabilitate. Revoluția din Erțegovina și Crivoscia și repetările acte provocătoare ale României contra Austriei sunt simptoamele amintitei confederații. Bulgaria care sporează a deveni prin mijlocirea Rusiei și a Bulgariei Mari, încă nu lipsesc din aceea alianță.

„Între astfel de împregiurări, Austro-Ungaria să stea gata pentru ori-ce pericol. Bulgaria dispune în cas de resboiu de 60,000 de oameni bine disciplinați. În România sunt 150,000 de oameni, cari își impun respect. După ce odată s'a înmulțit armata așa de tare e natural să urmeze a fi întărită și țeară prin fortificații. De când a devenit România regat î-a crescut puterea colosal. În Bu-

moartea tatălui meu a căzut în timpul acela, și dătăvei găsi foarte natural, că durerea mea personală, foarte mare, m'a reținut pe vremea aceea de ori și care altă ocupație.

„Eu am moștenit clientela baronului, și, precum îți am spus, deși antipatia mea tot cresce prin conducta sa politică și prin manierele sale particulare, eu n'am putut nici sănătatea de astăzi, obținere cea mai mică, nici nu m'am putut sănătatea de o aparență serioasă că de mică despre crimele de care este el acuzat. S'a născut în spitalul vasalilor săi o reacție în contra lui, care ușor era de așteptat. Ne mai având nevoie de simpatiile lor, el a început să-i crăiu. Înțătă pentru servitorii săi, pe care i-a schimbat pe toți cățăi și intrat în posesiunea domeniului, și cari sunt toți streini, el îi plătesc așa încât este sigur de supuneră lor oarbă și de discreția lor absolută. Stenson este singur din casa cea veche, pe care l-a sănătate multă vreme în funcțiile sale de stolnic, și în sferele săi și el pus la odihnă, considerând bătrânețele sale cu o pensie cinstită, cu tot feliul de considerații și chiar cu mici avantajuri. Aceasta a făcut lumea să creadă, că Stenson ar fi complicele său; dar tocmai aceasta, Cristiane, îmi spune adevărat și mi liniștesc conștiința: Stenson este un om sfânt, un model a tuturor virtuților creștinesci.

(Va urma.)

curesci circula ideea unei „Româoii mari“, la care se aparțină Transilvania, Bucovina, Banatul și Maramureșul. Aceste visuri au luat în timpul din urmă dimensiuni mai mari și Austro-Ungaria se uită de sigur cu ochi răi la aceste aspirații ale „partidei naționale române“.

„Incordările mari, ce le face România în privința puterii militare, pot ești la lumină, și ajunge la valoare numai în casul unui resboiu cu Austro-Ungaria, de oare ce regatul se poate extinde numai spre nord-vest. În Serbia, Bulgaria și în Russia, România n'are ce se caute, pe când în Austro-Ungaria trăesc 2 milioane de conaționali. Din aceste considerații merită o deosebită atenție împregiurarea că România și-a adus unul din cei mai celebri ingineri ai timpului nostru, Brialmont, ca cu ajutorul lui se reguleze fortificațiunile terii. Deocamdată s'a preliminat numai 15 milioane de franci pentru fortificațiuni; totuși este un început cu intenția de a sigura mai întâi granița nordvestică și mai târziu a ridica un lagăr străvănic fortificat împrejurul Bucureștilor.“

In România, ca și în Serbia și Bulgaria este o partidă puternică, care voește se aducă în ferbere conglomeratul de naționalități din Austro-Ungaria și pe Românii „împărați“ ii seduce ca se devină „regesci“. Deocamdată toate aceste încordări militare se fac sub pretextul, de a apăra independența terii. Esperiența însă ne arată, că aceasta independentă se transformă în scutul „intereselor naționale“, și aceste se satisfac apoi totdeauna cu o „mărire a teritoriului, spre a uni pe frații despărțiti cu țeara lor mamă“.

„România privesce pe conaționalii din Austria, ca pe fii sei, cari suferă sub sub dominația străină. România și Serbia, ca regate nouă, au fost de multe ori luate în ris. Împregiurările de față însă nu par a justifica această batjocură. Aceste state nouă acceptă foarte mult dela viitor. Ele s'a pus pe lucru și se întâresc din ce în ce tot mai tare.“

„G. Tr.“

O convorbire cu regele Milan.

Corespondentul diariului „Neue Freie Presse“ a avut nu de mult o audiență la regele Milan în Belgrad, și cu aceasta ocazie regele a atins mai multe puncte. Mai întâi a vorbit de presa austro-ungară, care căte o dată nici astăzi nu are destulă bunăvoieță către Serbia, de și această țeară a făcut tot posibilul spre a și asigura amicitia puternică lui său vecin.

Asupra radicalilor din Serbia regele să așteptă cam astfel. Între radicali sunt mulți preoți, dascali și amplionați, cu toate acestea radicalismul decade în Sérbia. Șefi sunt niște tineri cu ambiiții mari și cu idei puțin clare în cap. Cam toți slavii sunt tulburători din firea lor. Mai ales poporul serb este democratic, ceea ce însă nu e socialism sau comunism. El cere libertatea comunei, o justiție bună și — puține dări. — Din nenorocire agitatorii radicali se folosesc de a linguști pe țărani vorbindu-le de desființarea impositelor. Ceea ce ar discredită pe radicali ar fi să le dea pe mână guvernul, căci ei nu sunt capabili de a guverna.

O altă aripă a opoziției de astăzi în Serbia sunt liberalii lui Ristic. Idealul lor este de a lăsa tot cum a fost din vechime și unii ar vrea să închidă Serbia cu un mur chinez. Ei nu vor să scie de progresul modern, nici de vre un contact cu alte state.

Regele ține și stimează mult pe bărbații din minister, cari sunt serioși și activi. Un guvern sărbesc, dice regele, — care și înțelege misiunea, caută să lucreze mai ales pentru buna stare materială a țărei, pentru cultură; să deslege marea problemă a reorganizării administrației și a armatei. Aceasta o face actualul minister și de aceea se grupează împregiurul lui toți cei serioși, care doresc ordine și progres treptat.

Regele a invidiat totdeauna pe Austria pentru buna ei administrație. În Sérbia administrație mai bună a fost sub bătrânu Milos. Acesta punea de prefect pe bărbatul mai cu vază și mai capabil din județ. Voința Domnului era lege pentru prefect și voința acestuia era lege pentru județ. Astăzi însă nu mai merge așa. Mecanismul să complică. Sunt legi nenumărate. Dacă prefectul nu le cunoște, le calcă și se vede destituit sau dat în judecată chiar. Tinerii studiați nu vor se serveașă în administrație și astfel se simte lipsă de oameni capabili.

Radicalii caută să agite și aci, vorbind de alegera funcționarilor administrativi, de și Ungaria să convins, că acest sistem nu aduce nici un bine.

Venind vorba asupra confederației statelor balcanice, regele dise, că există astăzi prea mari rivalități între naționalitățile balcanice, încât proiectul unei confederații ar da preste serioase di-

ficultăți. România se află pe malul stâng al Dunării și nu se scie, dacă ea dorescă să se numere între statele balcanice. Ori cum, astăzi numai presa poate să discute un așa proiect, însă realizarea lui ramâne pe seama viitorului.

Varietăți.

* (Dar) Majestatea Sa să îndură prea grațios a dăruii comunei bisericesci gr. cat. din Nireș pentru zidirea bisericii 100 fl. v. a.

* Ministerul reg. ung de agricultură, industrie și comerț atrage atenția silvicultorilor asupra împregiurării, că în România se pot căpăta dela stat posturi de silvicultori pe timp de 3 ani pentru ducerea în îndeplinire a lucrărilor de cultură pădurilor și pentru crearea unor scoli de silvicultori.

* (Comisiunea de reambulare) a sosit în 2 August n. în cercul Csik-Szent-Martonului de unde va merge la frunțaria Casonului.

* (Regale României, econom, industriaș și meseriaș.) El va trimite la expoziția cooperatorilor români mustre de toate producțiunile de proprietățile sale, precum sticlărie dela Azuga, carton și hârtie de impachetat dela fabrica dela Boșteni, petri din cariera dela Piatra-Arsă, cașcavaluri dela Broșteni, lemnării etc. Se va expune poate și obiecte lucrate la strung de însuși Majestatea Sa.

Nici că să poate exemplu mai frumos de încurajare.

* D. Petru Carp, ministru României la Viena, a sosit în București; de aici a plecat în Moldova. Se dice, că d-sa aduce sciri foarte importante în cestiunea Dunării.

* (Înscriere.) P. T. membrii ai asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, cari voiesc a călători la adunarea generală din 17/29 August a. c. sunt avisați, că s'a trimis sub datul de azi la toate direcțiunile despărțemintelor asociației un număr corespondentul de blanșete pentru dobândirea de bilete de drum ferat cu preț scădit.

Doritorii de a călători la Brașov spre scopul indicat, să se adreseze dar pentru astfel de blanșete la direcția despărțemintului în care se află dânsii, și la următorii ddni: Iosif Vulcan, redactorul „Familiei“, în Oradea mare; Ioan cavaler de Pușcariu, septemvir în Budapesta; Dr. N. Oncu, adv. în Arad; Fabiu Rezeiu, avocat în Lugos; pentru despărțeminentul Sighișoara la dnul I. Moldovan, adm. protop. în Sighișoara; Ou. Red. „Luminătorul“ în Timișoara.

Presidiul asociației transilvane pentru literatură română și cultura poporului român.

Sibiu 2 August n. 1883.

Jacob Bologa m. p.,
vpres.

* (Convocare.) Comitetul reunii invățătorilor români gr. or. din districtul Turdi și va ține ședință sa ordină sămbătă în 13 August la 9 oare a. m. a. c. în Biserica română gr. or. din Turda.

La aceasta ședință sunt invitați toți domnii membrii impreună cu președintii despărțemintelor.

Cojocna 23 Iulie 1883.

Theodor Ciortea
presidiul reunii.

* (Necrolog) Dela Röhru ni se trimit următorul anunț: Maria Carpișan cu fi și Iulia măritată Crișianu, Aron, Augustin, Ana, Cornelia și Otilia, văduva soacra Ana Secașiu, apoi ginerii Joachim Crișianu și Nicolau Benza precum și nepoții orfani Pompeiu și Lucrezia cu inima frântă de durere anunță incetarea din viață a iubitelui lor soț respective părinte, ginere socru și moșiu.

Ioan Carpișan,

perceptor al urbei Sebeș,

carele după un morb greu contras prin activitatea sa neobosită a repausat în Domnul în 22 Iulie (3 August) 1883 la 10 oare seara în etate de 57 ani a vietii și 37 a fericitei sale căsătorii împărtășit cu s. sacramente.

Osemintele neuitatului decedat se vor aședa spre eternul repaus în 5 l. c. în Cimitirul gr. or din Comuna Röhru.

Fie răpusul cu dreptii și memoria binecuvântată!

Röhru în 3 August 1883.

* (Bustul lui Bolintineanu) După inițiativa unui comitet privat d. sculptor Georgescu s'a oferit să lucreze gratuit bustul nemuritorului nostru poet D. Bolintineanu. Acest bust se va aședa în foaierul teatrului național din București.

* (Un filo-român.) Distinsul filolog Pici și profesor la universitatea din Praga, care a stat câteva

dile în București, a plecat prin țeară, ca se adune documente de pe la mănăstiri.

Filogul Pici (Pitsch) e cunoscut ca filo-român și-a isbutit să restorane teoria lui Roesler printre scriere intitulată: Originea Românilor. Documentele ce voește să adune i vor servi ca nouă dovedi, că teoria lui Roesler și a lui Hunfalvy sunt false. Recunoștința Românilor l va incuraja în întreprinderea sa.

* (Poporațiunile dunărene). Studii etnografice. Aceasta este titlul operei invățățului etnograf Léon Prunel de Rosny.

Eată ce cetim în aceasta privință în „Journal des Débats“ dela 18 Aprilie trecut:

N'aveam încă sub ochi decât întâiale fascicule ale novei lucrări a dlui Léon de Rosny; nu preținem prin urmare să o apreciem, dar putem să dicem, că întâiale fascicule sunt de foarte bun augur pentru sfârșitul acestei lucrări. Testul nu tractează însă decât în treacătul despre poporațiunile dunărene, el constă dintr-o introducere întinsă în care autorul expune în mod lămurit și cu căldură o teorie a naționalităților, la care sunt cu totul dispus a mă uni.

După d. de Rosny, comunitatea de simțiment este condiția esențială a existenței unei naționalități, și aceasta trebuie să susține cu ajutorul faptelor numeroase, patente și eloante. Totuși simțimentul singur nu face naționalitatea; mai este încă comunitatea de origine, de tradiție, de limbaj, de cultă, de obiceiuri religioase, sau civile, de legislație și de instințe artistice.

Nici una din aceste condiții variate nu este însă neapărată; dar simțimentul este în totdeauna. Cunoaștem națiuni unde se vorbesc limbagiuri deosebite în diferite părți ale teritoriului, unde domnesc deodată mai multe culte, unde istoria este tânără, și cu toate acestea toți cetățenii se simt că sunt membri ai aceleiași națiuni.

D. de Rosny mai face încă o incursiune în domeniul etnografiei. Este vorba despre metoda descriptivă și despre clasificarea națiunilor. Cel care voește a descrie sau a caracteriza popoarele trebuie să incepe prin a le grupa pe categorii. Care are să fie baza clasării? Autorul nu se servește de semnele cu totul fizice, cari ar putea cel mult se aplicate omului sau individului. Pentru a deosebi popoarele trebuie să se servă de semne morale; va împărți dară societatea în selbateci, barbari și civilizați. Societățile selbatece și barbare formează clasa necivilizaților prin caracterul adesea foarte bine semnificative. Selbateci se recunosc după imperfectia condițiilor materiale; pentru barbari, nescința artei de a descrie pare că este elementul cel mai caracteristic.

* (Telegraful în Nyiregyháza) Datele următoare vor fi de interes. În timpul peractării sau telegrafat despre proces 947.999 de cuvinte, cari au versat în casa statului 20.000 fl. Telegrama cea mai mare a fost de 24.000 cuvinte (ascultarea profesorului Scheuthauer). Discursul cel mare al lui Eötvös a constat din 30.000 cuvinte, însă nu se putu telegrafta într'una. Abonamentul să plătit 7000 fl. pentru circa 600.000 cuvinte. Telegramele au trecut preste numărul de 2000. Diuă cea mai însemnată a fost cea dela 30 Iulie. Într'această sau telegrafat 44. 000 cuvinte. Pe fiecare săptămână cu una cu alta 35.000 cuvinte. În telegramă de toate diile sau telegrafat cam o jumătate de milion de cuvinte, atâtea că și în abonament. Dacă mai luăm și diua în care s'a publicat sentința, de bună samă putem lua că s'a telegrafat cu totul un milion de cuvinte.

* (Raport oficial despre seceriș.) După scirile ce au sosit la ministerul de comerț din Budapest secerișul de grâu a fost ceva mai puțin ca de mijloc în cele mai multe comitate ale Ungariei superioare. Mai departe tot așa a fost secerișul în ținuturi singuratic din comitatele Comorului, Vesprimului, Haidului, Hevesului, Baciu, Timișului, Torontalului, Albea Inferioare. Cualitatea preste tot este nemulțumitoare. Grăunțele în multe locuri săracite și cu tăciune. Secara încă a oferit un seceriș mai puțin ca de mijloc în anumite ținuturi ale comitatelor Somogiu, Aradului și Sabolicu. Primăverile au dat preste tot un seceriș mai satisfăcător; mai puțin ca de mijloc au fost secerișurile de primăveră în mai multe ținuturi ale comitatului. Aradului, Hevesului, Carașului - Severinului și Torontalului precum și în Transilvania; curuzele și celelalte plante de săpat sunt preste tot bine, cucuruzul promite cules excelent. Nutrețurile sunt îndestulitoare. Struguri și poamele nu dau până acum prilegiu la nici o văzare.

* (Antichitățile din Dobrogea.) D. Sturza, ministru ad interim la culte, invită pe d. prefect de Tulcea și pe d-nii revizori scolari din Tulcea și Constanța să ia măsuri pentru conservarea și strințarea antichităților din Dobrogea. Dnii revizori scolari vor avea o deosebită atenție la săptăturile ce se fac în Constanța, Mangalia, Tulcea Isaccea și Iglita, căci în aceste localități se află mai multe ruine de cetăți vechi din epoca greco-romană.

* Îndreptare. Numărul 82 al foaiei noastre, în varietatea Junimea română din Regin etc. s'a strâcurat eroarea în dat; în loc de 12 August, e a se îndrepta 19 August.

Mai nou.

"P. Ll." de eri are telegrame atât dela Nyiregháza cât și dela Pojon care caracterizează

Nr. 2947 B. [457] 1-3

CONCURS.

Devenind în vacanță două stipependii de stat à 500 fl. destinate pentru cuațiajunea mai înaltă a clericilor din archidieceza gr. or. română a Transilvaniei la vreo universitate, — pentru conferirea lor să scrie prin aceasta concurs cu terminal până la 18/30 August a. c.

La aceste stipependii pot concurge numai elevi absolvenți din cursul pedagogico-teologic din Sibiu, care sunt tot deodată absolvenți de gimnasiu cu examen de maturitate.

Concurenții au a substerne la consistoriul archidiecesan până la terminal arătat suplicile lor instruite cu atestat de botez, cu atestatele scolare necesare, adică: cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical, apoi cu atestat de medic, că sunt sănătoși deplin, cu un revers, că după absolvire vor intra în serviciul bisericei noastre, și în fine au a arăta universitatea, la care voiesc și face studiile.

Din ședința consistoriului archidiecesan finită în Sibiu la 21 Iulie, 1883.

Nicolau Popescu m. p., vicarul archiepiscopesc.

Nr. 178. [458] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III-a Hurez în protopresbiteratul Făgărașului, devenite vacante prin reposarea parochului, se deschide concurs cu termin de 30 de zile, dela publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele impreunate cu acest post sunt: venitele stolari dela 84 familii, folosirea cimitirului și de fiecare familie câte una di de lucru cu palma, care toate computate după calculul de mijloc a celor 5 ani din urmă dau suma de 228 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa postul acesta, vor avea și așterne petițiunile sale subserisului oficiu protopresbiteral instruite cu documentele recerute de statutul organic și regulamentul pentru parohii până la terminal sus arătat.

Făgăraș, 28 Iunie, 1883.
În conțelegeră cu comitetul parochial.

Petru Popescu m. p., protopresbiter.

Nr. 631 — 1883. [459] 1-3

CONCURS.

Pentru anul scol. 1883/4 sunt a se da 4 stipependii de căte 10 fl. pe lună pentru elevii scoalei de agronomie din Mediaș.

La folosirea stipependiilor pe întreg terminal studiului pot reflecta:

- Cei născuți în una din comunitățile din fundul regiu și cari sunt primiți la scoala de agronomie din Mediaș.
- Cari vor documenta viață neîmpărată.

- Cari dintre mai mulți egal vrednici se va considera mai lipsit.

Dela stipependist se recere se producă testimoniu dela direcționea sco-

situatiunea din ambe locurile. Dela Nyiregháza se telegrafează, că agitația încă nu vrea se dispare. Apoi că sunt diferențe între ministrul de interne, vicecomitele Sabolciului și advocatul Eötvös, ca reprezentant al părinților lui Moritz Scharf. Acest din urmă nu voiesce a se întoarce la părinții lui pe lângă toată întrevinearea ministerială. Henter castelanul din Nyiregháza a declarat că libertatea lui Scharf cel betrân este un provisoriu neînsemnat, nu vor trece șase săptămâni și acuzații se vor întoarce earăși în temniță; Moritz Scharf s'a luat, la ordinul ministrului de interne, dela Henter și se află de o camdată la comandanțul gendarmeriei. Dela Pojon se telegrafează că este linisit; că arhiducele Albrecht este acolo și că manevra anunțată să aibă fiind trupele ostente în urma esceselor din noaptele trecute.

Loterie.
Sâmbăta, 4 August 1883.

Ofen: 51 37 2 8 61

Bursa de Viena și Pesta.

Din 4 August n. 1883.

	Viena	B-pestă
Renta de aur ung. de 6%	119.80	119.75
Obligaționi ung. cu clausă de sortire	98.60	98.50
Obligaționi urbarie temeșiene de	99.25	99.25
Obligaționi urb. temeș., clausă sortire	97.40	97.50
Obligaționi ung. de rescupărarea decimei devin.	97.75	97.75
Sorți de regulare Tisei	109.80	110.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.50	78.75
Datorie de stat austriacă în argint	79.60	79.50
London (pe poliță de trei luni)	119.75	119.90
Galbin	5.64	5.66
Napoleon	94.85	9.50
100 mărci nemțesci	58.45	58.95

Nr. 196

[453] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stației învățătorescii dela scoala centrală gr. or. din comuna "Poiana" protopresbiteratul Geoagiu I. se deschide concurs cu termin până la 15 August a. c.

Emolumentele sunt 200 v. a. salariau anual, cuartir gratuit și 6 orgii lemne de foc.

Petițiunile concursuale, instruite conform legilor din vigoare, sunt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu I. în Hondol.

Hondol, 12 Iulie, 1883.
În conțelegeră cu comitetul parochial concernent.

Vasiliu Pipos m. p., protopresbiter.

Nr. 170

[452] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc la scoala confesională gr. or. din Vidra superioară, protopresbiteratul Câmpeni se deschide concurs până la 15 August a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

Salariu anual de 250 fl. v. a. cuartir și lemne de foc.

Petițiunile instruite conform legilor din vigoare au de a se substerne "oficiului protopresbiteral gr. or. în Abrud", până la terminul mai sus indicat.

Vidra superioară în 7 Iulie, 1883.
Comitetul parochial gr. or. din Vidra superioară în conțelegeră cu

Ioan Gall m. p., ppresb. gr. or. ca adm.

Nr. 3075 1883

[463] 1-3

Publicație.

În afacerea de regulare de posesie și a segregării de pădure în comunele Boiu-mare și Boiu mic pentru începerea lucrărilor premergătoare, designarea plenipotențiașilor, alegerea ingineri și pentru pregătirea planului și preliminarului de spese, mai departe pentru autenticarea lucrărilor primitive, pentru întreprinderea clasificării și a estimării, și încă lucrurile premergătoare săr autentica pentru pertractarea meritorică se pune di ne pertractare pe 12 Septembrie, 1883 la 3 ore după ameađă s. cele următoare în locuința domnului Szentháromszék Pál din comuna Boiu mic, la care invitat părțile interesante, observând, că absența lor nu va impiedica cursul pertractării.

În numele tribunalului.
Elisabetopol, 13 August 1883.

Káplány Géza m. p., jude de tribunal esmis.

Cursul scolastic pentru moșit.

În urma emisului înaltului ministeriu reg. ung. de culte și instrucție publică din a. c. Nr. 3255, prin aceasta se face cunoscut: că în semestrul de iarnă se deschide cursul învățământului de cinci luni la institutul reg. ung. de moșit în Sibiu în 1. Octombrie c. n. 1883. Primirea la acest curs va avea loc dela 1-8 Octombrie în localitatea scoalei din Strada morii (Mühlgasse) Nr. 25 pe lângă producerea atestatului de Botz și de moralitate.

[456] 1-3

Direcționea.